

Кириченко С.О.,

к.е.н., доцент кафедри економіки і підприємництва

Тульчинська С.О.

д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва

Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського

ФАКТОРИ СТРИМУВАННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Соціальна інфраструктура виступає сферою виробництва і споживання різних благ, розвиток якої вимагає врахування економічних, соціокультурних, політичних тенденцій розвитку суспільства. Виступаючи підсистемою суспільного відтворення, її функціонування та розвиток підпорядковується цілям соціально-економічного розвитку суспільства – соціальної справедливості, всебічному гармонійному розвитку особистості за рахунок задоволення побутових, інтелектуальних та духовних потреб [1, с. 28].

Окрім загальноекономічної ситуації, на розвиток соціальної інфраструктури впливають й інші фактори, що перешкоджають і/або сповільнюють її розвиток. До таких перешкод можна віднести відсутність чіткої державної політики щодо розвитку регіонів та їх соціальних інфраструктур зокрема. Регіональна політика розвитку соціальної інфраструктури повинна бути послідовною, виваженою, свідомою та враховувати сучасні умови економічної дестабілізації, базуватися на розробці системи дій як державної так і місцевої влади. Дієвість такої політики буде залежати від того, наскільки в ній будуть відображені регіональні інтереси, конкретно визначені способи, методи та фінансова підтримка цих інтересів.

Також необхідно враховувати, що політика регіоналізації не повинна призводити до розпаду або конфлікту інтересів у соціально-економічному розвитку країни, руйнувати зв'язки та цілісність територіально-господарських структур. Державна політика розвитку соціальної інфраструктури повинна враховувати територіальні інтереси і потенційні можливості конкретного регіону і не входити в протиріччя з цілями та пріоритетами регіонального розвитку.

У сучасних умовах економічної дестабілізації відбуваються структурні зрушення в регіональних економічних системах, які характеризуються скороченням обсягів виробництва секторів промисловості, що підтверджується проведеним дослідженням макроекономічних показників регіонів. Такі зрушення призводять до зміни сформованої спеціалізації регіонів, що веде до порушень відтворювального процесу та певних економічних зв'язків.

Поглиблення суперечностей та протиріч між регіонами та центром у бюджетних відносинах при розподіленні видатків проявляється у диспропорції між розподіленими для регіонів доходами і регіональними потребами у видатках, у тому числі на розвиток соціальної інфраструктури.

Розширення комерційної діяльності у сферах соціальної інфраструктури відбувається шляхом розвитку платних послуг. Оплата соціальних послуг у результаті обґрунтованого переходу об'єктів соціальної інфраструктури з галузевого підпорядкування у муніципальну та приватну власність задля збереження профілю їх діяльності - є справою громадян, що є тягарем для соціально-незахищених верств населення. Основні фонди багатьох об'єктів соціальної інфраструктури є вкрай зношеними і потребують великих обсягів інвестування на їх реконструкцію.

Складність отримання довгострокових кредитів для більшості об'єктів господарювання соціальної інфраструктури регіонів обумовлюється урахуванням необхідності великого обсягу інвестиційних ресурсів, високої ризикованості для інвесторів, низької ефективності віддачі капіталу.

Отже, до факторів, що гальмують та перешкоджають розвитку соціальної інфраструктури регіонів можна віднести:

по-перше, відсутність чіткої державної довгострокової політики щодо розвитку регіонів та їх соціальних інфраструктур зокрема;

по-друге, структурні зрушення в регіональних економічних системах внаслідок економічної дестабілізації в країні;

по-третє, обмежене та вкрай недостатнє фінансування з боку державного та місцевих бюджетів об'єктів соціальної інфраструктури;

по-четверте, застарілі основні фонди об'єктів соціальної інфраструктури та нестача власних фінансових ресурсів підприємств соціальної інфраструктури для їх модернізації та реконструкції;

по-п'яте, низька доступність кредитних фінансових ресурсів для об'єктів господарювання соціальної інфраструктури.

Список літературних джерел

1. Механізм оцінювання розвитку соціальної інфраструктури в регіонах України : монографія / С. О. Тульчинська, С.О. Кириченко, С. В. Салоїд. – К. Ви-во «Політехніка», 2017. – 172 с.